

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych
Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych ucznia
Warunki i tryb uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej
Warunki i tryb przekazywania rodzicom informacji o postępach i trudnościach ucznia w nauce i zachowaniu

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych
z biologii dla klasy 6 Szkoły Podstawowej im. Wiktorii Baranówny w Morawczynie
oparte na „Programie nauczania biologii Puls życia” autorstwa Anny Zdziennickiej

	Uczeń na ocenę dopuszczającą	Uczeń na ocenę dostateczną	Uczeń na ocenę dobrą	Uczeń na ocenę bardzo dobrą	Uczeń na ocenę celującą
I. Świat zwierząt	- wymieniał wspólne cechy zwierząt - wyjaśniał, czym różnią się zwierzęta kręgowce od bezkręgowych - wyjaśniał, czym jest tkanka - wymieniał podstawowe rodzaje tkanek zwierzęcych - przy pomocy nauczyciela przeprowadzał obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i rysował obrazy widziane pod mikroskopem - wymieniał rodzaje tkanki łącznej - wymieniał składniki krwi	- przedstawiał poziomy organizacji ciała zwierząt - podawał przykłady zwierząt kręgowych i bezkręgowych - wymieniał najważniejsze funkcje wskazanej tkanki zwierzęcej - opisywał budowę wskazanej tkanki - przy niewielkiej pomocy nauczyciela przeprowadzał obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i rysował obrazy widziane pod mikroskopem - wskazywał rozmieszczenie omawianych tkanek w organizmie - opisywał składniki krwi - przy niewielkiej pomocy nauczyciela przeprowadzał obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i rozpoznawał elementy tkanki widziane pod mikroskopem	- definiował pojęcia <i>komórka, tkanka, narząd, układ narządów, organizm</i> - na podstawie podręcznika przyporządkowywał podane zwierzę do odpowiedniej grupy systematycznej - określa miejsca występowania w organizmie omawianych tkanek - samodzielnie przeprowadzał obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i przy pomocy nauczyciela rysował obrazy widziane pod mikroskopem - wskazywał zróżnicowanie w budowie tkanek łącznej - omawiał funkcje składników krwi - samodzielnie przeprowadzał obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i przy niewielkiej pomocy nauczyciela rozpoznawał charakterystyczne elementy obserwowanej tkanki	- charakteryzował bezkręgowce i kręgowce - charakteryzował pokrycie ciała bezkręgowców i kręgowców - podawał przykłady szkieletów bezkręgowców - charakteryzował budowę poszczególnych tkanek zwierzęcych - rozpoznawał na ilustracji rodzaje tkanek zwierzęcych - omawiał budowę i sposób funkcjonowania tkanki mięśniowej - samodzielnie przeprowadzał obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i rysował obrazy widziane pod mikroskopem - omawiał właściwości i funkcje tkanki kostnej, chrzęstnej i tłuszczowej - charakteryzował rolę poszczególnych składników morfotycznych krwi - samodzielnie przeprowadzał obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i na podstawie ilustracji rozpoznawał charakterystyczne elementy obserwowanej tkanki	- prezentował stopniowo komplikującą się budowę ciała zwierząt - na podstawie opisu przyporządkowywał zwierzę do odpowiedniej grupy systematycznej - na podstawie ilustracji analizował budowę tkanek zwierzęcych - wykazywał związek istniejący między budową tkanek zwierzęcych a pełnionymi przez nie funkcjami - samodzielnie przeprowadzał obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych - wykonywał z dowolnego materiału model wybranej tkanki zwierzęcej - wykazywał związek istniejący między budową elementów krwi a pełnionymi przez nie funkcjami - wykonywał mapę mentalną dotyczącą związku między budową poszczególnych tkanek zwierzęcych a pełnionymi przez nie funkcjami - samodzielnie przeprowadzał obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i na podstawie ilustracji rozpoznawał oraz opisywał elementy tkanki widziane pod mikroskopem
III. Od parzydełkowców do pierścienic	- wskazywał miejsce występowania parzydełkowców - rozpoznawał na ilustracji parzydełkowca wśród innych zwierząt - wskazywał miejsce występowania płazińców - rozpoznawał na ilustracji tasiemca - wskazywał środowisko życia nicieni - rozpoznawał na ilustracji nicienie wśród innych zwierząt - rozpoznawał pierścienice wśród innych zwierząt - wskazywał środowisko życia pierścienic	- wymieniał cechy budowy parzydełkowców - wyjaśniał, na czym polega rola parzydełek - wskazywał na ilustracji elementy budowy tasiemca - wskazywał drogi inwazji tasiemca do organizmu - wskazywał na schemacie cyklu rozwojowego tasiemca żywiciela pośredniego - wskazywał charakterystyczne cechy nicieni - omawiał budowę zewnętrzną nicieni - wymieniał choroby wywołane przez nicienie - wymieniał cechy charakterystyczne budo-	- porównuje budowę oraz tryb życia polipa i meduzy - rozpoznawał wybrane gatunki parzydełkowców - omawiał przystosowanie tasiemca do pasyżniczego trybu życia - charakteryzował znaczenie płazińców - omawiał rolę żywiciela pośredniego i ostatecznego w cyklu rozwojowym tasiemca - wskazywał drogi inwazji nicieni do organizmu - wyjaśniał, na czym polega „choroba brudnych rąk”	- charakteryzował wskazane czynności życiowe parzydełkowców - oceniał znaczenie parzydełkowców w przyrodzie i dla człowieka - charakteryzował wskazane czynności życiowe płazińców - omawiał sposoby zapobiegania zarażeniu się tasiemcem - charakteryzował objawy chorób wywołanych przez nicienie - omawiał znaczenie profilaktyki - wskazywał przystosowania pijawki do pasyżniczego trybu życia	- wykazywał związek istniejący między budową parzydełkowców a środowiskiem ich życia - przedstawiał tabelę, w której porównuje polipa z meduzą - wykonywał model parzydełkowca - analizował możliwości zakażenia się chorobami wywołanymi przez płazińce i nicienie - oceniał znaczenie płazińców w przyrodzie i dla człowieka - przygotowywał prezentację multimedialną na temat chorób wywołanych przez nicienie

		wy zewnętrznej pierścienic • wyjaśniał znaczenie szczecinek	• omawiał środowisko i tryb życia nereidy oraz pijawki • na żywym okazie dżdżownicy lub na ilustracji wskazywał siodełko i wyjaśniał jego rolę	• charakteryzował wskazane czynności życiowe pierścienic	• charakteryzował znaczenie nicieni w przyrodzie i dla człowieka • zakłada hodowlę dżdżownicy • oceniał znaczenie pierścienic w przyrodzie i dla człowieka
III. Stawonogi i mięczaki	• rozpoznawał stawonogi wśród innych zwierząt • wymieniał skorupiaki, owady i pajęczaki jako zwierzęta należące do stawonogów • wymieniał główne części ciała poszczególnych grup stawonogów • wymieniał główne części ciała skorupiaków • wskazywał środowiska występowania skorupiaków • rozpoznawał skorupiaki wśród innych stawonogów • wymieniał elementy budowy zewnętrznej owadów • wyliczał środowiska życia owadów • rozpoznawał owady wśród innych stawonogów • wymieniał środowiska występowania pajęczaków • rozpoznawał pajęczaki wśród innych stawonogów • wymieniał miejsca występowania mięczaków • wskazywał elementy budowy ślimaka	• wymieniał miejsca bytowania stawonogów • rozróżnia wśród stawonogów skorupiaki, owady i pajęczaki • wymieniał cztery grupy skorupiaków • wskazywał charakterystyczne cechy budowy wybranych gatunków owadów • na wybranych przykładach omawiał znaczenie owadów dla człowieka • wskazywał charakterystyczne cechy budowy zewnętrznej pajęczaków • omawiał sposób odżywiania się pajęczaków • omawiał budowę zewnętrzną mięczaków • wskazywał na ilustracjach elementy budowy mięczaków	• wykazywał różnorodność miejsc bytowania stawonogów • przedstawiał kryteria podziału stawonogów na skorupiaki, owady i pajęczaki • opisywał funkcje odnóży stawonogów • wyjaśniał, czym jest oskórek • nazywał poszczególne części ciała u raka stawowego • na kilku przykładach omawiał różnice w budowie owadów oraz ich przystosowania do życia w różnych środowiskach • na wybranych przykładach omawiał znaczenie owadów dla człowieka • na podstawie cech budowy zewnętrznej pajęczaków przyporządkowywał konkretne okazy do odpowiednich gatunków • na podstawie obserwacji żywych okazów lub filmu edukacyjnego omawiał czynności życiowe pajęczaków • na podstawie obserwacji żywych okazów lub filmu edukacyjnego omawiał czynności życiowe mięczaków	• charakteryzował wskazane czynności życiowe stawonogów • omawiał cechy umożliwiające rozpoznanie skorupiaków, owadów i pajęczaków • wymieniał cechy adaptacyjne wskazanej grupy stawonogów • wyjaśniał, czym jest oko złożone • wykazywał związek między budową skorupiaków a środowiskiem ich życia • wykazywał związek istniejący między budową odnóży owadów a środowiskiem ich życia • na wybranych przykładach omawiał znaczenie owadów w przyrodzie i dla człowieka • omawiał sposoby odżywiania się pajęczaków na przykładzie wybranych przedstawicieli • charakteryzował odnóże pajęczaków • wykazywał różnice w budowie ślimaków, małży i głowonogów • omawiał znaczenie mięczaków w przyrodzie i dla człowieka	• przedstawiał różnorodność budowy ciała stawonogów oraz ich trybu życia, wykazując jednocześnie ich cechy wspólne • analizował cechy adaptacyjne stawonogów, umożliwiające im opanowanie różnych środowisk • charakteryzował znaczenie skorupiaków w przyrodzie i dla człowieka • analizował budowę narządów gębowych owadów i wykazywał jej związek z pobieranym pokarmem • oceniał znaczenie pajęczaków w przyrodzie i dla człowieka • analizował elementy budowy zewnętrznej pajęczaków i wykazywał ich przystosowania do środowiska życia • rozpoznawał na ilustracji gatunki ślimaków • konstruował tabelę, w której porównuje trzy grupy mięczaków
IV. Kręgowce zmiennocieplne	• wskazywał wodę jako środowisko życia ryb • rozpoznawał ryby wśród innych zwierząt kręgowych • określa kształty ciała ryb w zależności od różnych miejsc ich występowania • wskazywał środowisko życia płazów • wymieniał części ciała płazów • rozpoznawał na ilustracji płazy ogoniaste, beznogie i bezogonowe • wymieniał środowiska życia gadów • omawiał budowę zewnętrzną gadów • rozpoznawał na ilustracji jaszczurki, krokodyle, węże i żółwie	• na podstawie ilustracji omawiał budowę zewnętrzną ryb • nazywał i wskazywał położenie płetw • opisywał proces wymiany gazowej u ryb • podawał przykłady zdobywania pokarmu przez ryby • wyjaśniał, czym jest ławica i plankton • na podstawie ilustracji omawiał budowę zewnętrzną płaza • wymieniał stadia rozwojowe żaby • podawał przykłady płazów żyjących w Polsce • wymieniał główne zagrożenia dla płazów • wyjaśniał związek istniejący między występowaniem gadów a ich zmiennocieplnością • rozpoznawał gady wśród innych zwierząt • określa środowiska życia gadów • podawał przyczyny zmniejszania się populacji gadów	• na podstawie obserwacji żywych okazów lub filmu edukacyjnego omawiał czynności życiowe ryb • przyporządkowywał wskazany organizm do ryb na podstawie znajomości ich cech charakterystycznych • kilkoma przykładami ilustruje strategię zdobywania pokarmu przez ryby • charakteryzował przystosowania płazów do życia w wodzie i na lądzie • omawiał wybrane czynności życiowe płazów • rozpoznawał na ilustracji płazy ogoniaste, beznogie i bezogonowe • omawiał główne zagrożenia dla płazów • opisywał przystosowania gadów do życia na lądzie • omawiał tryb życia gadów • omawiał sposoby zdobywania pokarmu przez gady • wskazywał sposoby ochrony gadów	• wyjaśniał, na czym polega zmiennocieplność ryb • omawiał sposób rozmnażania ryb, wyjaśniając, czym jest tarło • omawiał znaczenie ryb w przyrodzie i dla człowieka • omawiał cykl rozwojowy żaby i wykazywał jego związek z życiem w wodzie i na lądzie • rozpoznawał przedstawicieli płazów wśród innych zwierząt, wskazując na ich charakterystyczne cechy • charakteryzował płazy ogoniaste, bezogonowe i beznogie • wskazywał sposoby ochrony płazów • charakteryzował rozmnażanie i rozwój gadów • analizował przebieg wymiany gazowej u gadów • charakteryzował gady występujące w Polsce • wyjaśniał przyczyny wymierania gadów i podawał sposoby zapobiegania zmniejszaniu się ich populacji	• omawiał przystosowania ryb w budowie zewnętrznej i czynnościach życiowych do życia w wodzie • wykazywał związek istniejący między budową ryb a miejscem ich bytowania • wyjaśniał, w jaki sposób przebiega wymiana gazowa u płazów, wykazując związek z ich życiem w dwóch środowiskach • wykazywał związek istniejący między trybem życia płazów a ich zmiennocieplnością • oceniał znaczenie płazów w przyrodzie i dla człowieka • wykonywał portfolio lub prezentację multimedialną na temat płazów żyjących w Polsce • analizował pokrycie ciała gadów w kontekście ochrony przed utratą wody • wykazywał związek między sposobem rozmnażania gadów a środowiskiem ich życia • oceniał znaczenie gadów w przyrodzie i dla człowieka • wykonywał portfolio lub prezentację multimedialną na temat gadów żyjących w Polsce

V. Kręgowce stałocieplne	- wymieniał różnorodne siedliska występowania ptaków - na żywym okazie lub na ilustracji wskazywał cechy budowy ptaków - podawał przykłady ptaków żyjących w różnych środowiskach - wskazywał środowiska występowania ssaków - na podstawie ilustracji omawiał budowę zewnętrzną ssaków - wymieniał przystosowania ssaków do różnicowanych środowisk ich bytowania	- rozpoznawał rodzaje piór - wymieniał elementy budowy jaja - wskazywał ptaki jako zwierzęta stałocieplne - rozpoznawał ptaki wśród innych zwierząt, wskazując ich charakterystyczne cechy - wymieniał pozytywne znaczenie ptaków w przyrodzie - wykazywał zróżnicowanie siedlisk zajmowanych przez ssaki - określa ssaki jako zwierzęta stałocieplne - wymieniał wytwory skóry ssaków - wykazywał zależność między budową morfologiczną ssaków a zajmowanym przez nie siedliskiem - nazywał wskazane zęby ssaków	- omawiał przystosowania ptaków do lotu - omawiał budowę piór - wyjaśniał proces rozmnażania i rozwój ptaków - omawiał znaczenie ptaków w przyrodzie i dla człowieka - wskazywał zagrożenia dla ptaków - na ilustracji lub na żywym obiekcie wskazywał cechy charakterystyczne i wspólne dla ssaków - wyjaśniał, że budowa skóry ssaków ma związek z utrzymywaniem przez nie stałocieplności - omawiał proces rozmnażania i rozwój ssaków - rozpoznawał zęby ssaków i wyjaśniał ich funkcje - wyjaśniał znaczenie ssaków dla przyrody	- analizował budowę piór ptaków w związku z pełnioną przez nie funkcją - wykazywał związek istniejący między wymianą gazową a umiejętnością latania ptaków - wyjaśniał proces rozmnażania i rozwoju ptaków - wykazywał związek istniejący między wielkością i kształtem dziobów ptaków a rodzajem spożywanego przez nie pokarmu - omawiał sposoby ochrony ptaków - opisywał przystosowania ssaków do różnych środowisk życia - charakteryzował opiekę nad potomstwem u ssaków - identyfikuje wytwory skóry ssaków - omawiał znaczenie ssaków dla człowieka	- wykazywał związek istniejący między przebiegiem wymiany gazowej a przystosowaniem ptaków do lotu - na ilustracji lub podczas obserwacji w terenie rozpoznawał gatunki ptaków zamieszkujących najbliższą okolicę - wykazywał związek między stałocieplnością ptaków a środowiskiem i trybem ich życia - korzystał z klucza do oznaczania popularnych gatunków ptaków - analizował związek zachodzący między wymianą gazową ssaków a zróżnicowanymi środowiskami ich występowania i ich życiową aktywnością - analizował funkcje skóry w aspekcie różnorodności siedlisk zajmowanych przez ssaki - analizował zagrożenia ssaków i wskazywał sposoby ich ochrony - wykazywał przynależność człowieka do ssaków
--------------------------	---	--	--	--	--

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował wiadomości i umiejętności określonych programem koniecznych do dalszego kształcenia, nie spełnił wymagań na ocenę dopuszczającą.

Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych ucznia

- ustne odpowiedzi – z trzech ostatnich lekcji,
- kartkówki – zapowiedziane z wyznaczonego materiału, niezapowiedziane z trzech ostatnich lekcji,
- sprawdziany – z wyznaczonego materiału zapowiedziane z tygodniowym wyprzedzeniem,
- testy – diagnozujące stan wiedzy,
- obowiązkowe zadania domowe utrwalające zdobyte wiadomości i umiejętności,
- dodatkowe zadania domowe – 5 zadań z podręcznika z realizowanego działu,
- praca na lekcji – wykonywanie zadań, ćwiczeń w zeszycie przedmiotowym, w zeszycie ćwiczeń, ustnie, przy tablicy,
- dodatkowe prace – referaty, prezentacje, plansze, modele, notatki itp.,
- udział w konkursach szkolnych przedmiotowych zewnętrznych – osiągnięcie sukcesu jest warunkiem uzyskania rocznej oceny celującej,

Dodatkowe zasady:

- uczeń ma prawo zgłosić nieprzygotowanie do lekcji z uzasadnionej przyczyny np. długa nieobecność ucznia w szkole wynikająca z choroby,
- uczeń, który opuścił sprawdzian, test, kartkówkę nadrabia zaległość na pierwszej lekcji po nieobecności, w przypadku długotrwałej nieobecności w ustalonym przez nauczyciela terminie,
- poprawa otrzymanych ocen jest dobrowolna i musi odbyć się w ciągu dwóch tygodni od daty otrzymania oceny, oceny z poprawy są zawsze wpisywane do dziennika
- nauczyciel może przeprowadzić sprawdzian lub pracę klasową po uprzednim ustaleniu z uczniami zakresu materiału z 7 dniowym wyprzedzeniem. W ciągu dnia może być przeprowadzony dla uczniów klasy tylko jeden sprawdzian lub praca klasowa, a w ciągu tygodnia trzy. Jeżeli sprawdzian lub praca klasowa zostały wcześniej przełożone na prośbę uczniów, dopuszcza się możliwość przeprowadzenia więcej niż jednego sprawdzianu lub pracy klasowej w ciągu dnia i więcej niż trzy w ciągu tygodnia,
- z jednej formy sprawdzania osiągnięć edukacyjnych w zakresie danych zajęć edukacyjnych (zadania klasowego, zadania domowego, ustnej odpowiedzi itp.) uczeń może uzyskać w danym dniu tylko jedną ocenę.

Warunki i tryb otrzymania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej (wyciąg ze Statutu Szkoły)

1. Uczeń może otrzymać wyższą od przewidywanej roczną ocenę klasyfikacyjną z obowiązkowych zajęć edukacyjnych jeżeli:

- 1) rodzice zwrócą się do dyrektora szkoły w formie pisemnej o ustalenie wyższej niż przewidywana ocena roczna w okresie nie dłuższym niż dzień od otrzymania informacji o przewidywanej ocenie rocznej z zajęć edukacyjnych, wniosek musi zawierać uzasadnienie;
 - 1) dyrektor przekazuje wniosek nauczycielowi prowadzącemu dane zajęcia edukacyjne;
 - 2) nauczyciel prowadzący dane zajęcia edukacyjne jest zobowiązany dokonać analizy zasadności wniosku w oparciu o udokumentowane realizowanie obowiązków ucznia;
 - 3) nauczyciel prowadzący zajęcia edukacyjne może w dniu poprzedzającym klasyfikacyjne zebranie rady pedagogicznej dokonać sprawdzenia wiedzy i umiejętności ucznia, w formach stosowanych przez nauczyciela, w obszarze uznanym przez nauczyciela za konieczne do otrzymania wyższej oceny niż przewidywana.
2. Warunkiem umożliwiającym uczniowi ubieganie się o uzyskanie wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z obowiązkowych zajęć edukacyjnych jest zaistnienie wymienionych okoliczności:
- 1) frekwencja ucznia na danych zajęciach edukacyjnych nie jest niższa niż 80% (z wyjątkiem długotrwałej choroby);
 - 2) uczeń przystąpił do wszystkich przewidzianych przez nauczyciela form sprawdzianów i prac pisemnych;
 - 3) uczeń uzyskał z wszystkich sprawdzianów i prac pisemnych oceny pozytywne (wyższych niż ocena niedostateczna), również w trybie poprawy oceny niedostatecznej;
 - 4) uczeń skorzystał z wszystkich oferowanych przez nauczyciela form poprawy, w tym konsultacji indywidualnych.

Warunki i tryb przekazywania rodzicom informacji o postępach i trudnościach ucznia w nauce i zachowaniu (wyciąg ze Statutu Szkoły)

1. Oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców. Informacje o postępach edukacyjnych i wynikach nauczania rodzice ucznia uzyskują od nauczycieli poszczególnych zajęć edukacyjnych i wychowawców klasy podczas przyjętych w szkole form współpracy z rodzicami, w szczególności:
 - 1) za pośrednictwem dziennika;
 - 2) w trakcie spotkań klasowych z rodzicami;
 - 3) podczas indywidualnych spotkań nauczycieli z rodzicami.
2. W przypadku niepowodzeń edukacyjnych ucznia i braku kontaktu ze strony rodziców nauczyciel danych zajęć edukacyjnych umawia się z rodzicami na rozmowę indywidualną. Wszystkie działania nauczyciela i kontakty z rodzicami każdorazowo odnotowywane są w dzienniku.
3. Ocenianie bieżące prowadzone jest systematycznie, tj. równomiernie rozłożone na cały okres klasyfikacyjny. Ocenianie bieżące z zajęć edukacyjnych ma na celu monitorowanie pracy ucznia oraz przekazywanie uczniowi informacji o jego osiągnięciach edukacyjnych pomagających w uczeniu się, poprzez wskazanie, co uczeń robi dobrze, co i jak wymaga poprawy oraz jak powinien dalej się uczyć;
4. Nauczyciel ustala i przekazuje uczniom oceny pisemnych prac kontrolnych (zadań klasowych, zadań domowych) w terminie nie później niż w ciągu 2 tygodni.
5. Na wniosek ucznia lub jego rodziców nauczyciel uzasadnia ustaloną ocenę.
 - 1) na wniosek ustny – uzasadnia ustaloną ocenę w formie ustnej,
 - 2) na wniosek pisemny - uzasadnia ustaloną ocenę w formie pisemnej, a fakt ten odnotowuje w dzienniku.
6. Sprawdzone i ocenione prace kontrolne oraz inna dokumentacja dotycząca oceniania ucznia są udostępniane:
 - 1) uczniowi na lekcji podczas analizowania wyników;
 - 2) rodzicom do wglądu w czasie spotkań z wychowawcą, nauczycielami, Dyrektorem Szkoły;
 - 3) do domu, na pisemny wniosek rodzica - nauczyciel w terminie do 5 dni roboczych udostępnia kopię ocenionych prac kontrolnych lub innej dokumentacji związanej z ocenianiem.
7. Nauczyciel danych zajęć edukacyjnych jest zobowiązany przechowywać sprawdzone i ocenione pisemne prace kontrolne do końca bieżącego roku szkolnego, czyli do 31 sierpnia danego roku kalendarzowego.